№ 24. Sestdeen, 25. martâ 1906.

Makfâ,
Jelgawâ sanemot:
par gadu . . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . — „ 60 „

Par adreses pahrmainu jamaksâ 10 kap.

Latweeschu Awises.

Makfâ,
pa pastu peesuhtot:
par gadu . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . — „ 90 „

Uz ahrsemèm 4 rub. 50 kap., 2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap.

Iznahk dimreis nedelâ.

Redakzija un ekspedizija: Jelgawâ, Kangibseru eelâ № 14.

85. gada-gahjums.

Sludinajumi makfâ: par sihku rakstu rindiņu 8 kap., preekschpuse 20 kap.

J. W. Gussewa
tabakas fabrika, Rigâ,
dara sinamu, ka wina jau isstrahdà swaigo 1906. gada raschas **tabaku**, kura ari ir pahrdoschanâ.
Minetàs fabrikas Bakums ar etiketi „kugis Nr. 8“
ir walgans, patihkamas garschas un nepahrspehjama labuma,
ko leezina leelais apgrosijums un loti daudsee peeprasijumi, kuri arweenu wehl peenemàs.

„Latweeschu Awises“
no 1. aprila sahkot lihds gada beigàm makfâ:
pa pastu . . . 2 rub. 40 kap.
Jelgawâ sanemot 1 „ 70 „

Apwainoschana un goda laupischana.

Muhsu likumi saprot diwejadu apwainoschanu jeb goda aizskahrschanu: personigu lamaschanu jeb kengaschanu (оскорбление словами) un neslawas zelschanu jeb apmeloschanu (клевета). Ir gan wehl weens no likuma aizsleegts goda aizskahrschanas weids — diffamazija, bet ta ir speziala aizskahrschana atklahtôs rakstôs, kas ikdeenischkâ dsihwê reti nahk preekschâ, tadehk par winu schimbrihscham nerunosim. Apskatisim drusku tuwak tikai pirmos diwus apwainoschanas weidus un winu isteesaschanu, tadehk ka schahdas apwainoschanas deesgan beeschi nahk preekschâ semneeku dsihwê.

Starpiba starp weenkahrschu nolamaschanu un neslawas zelschanu, ihsôs wahrdôs sanemot, buhtu schahda: Par lamaschanu un teeschu nokengaschanu nosauz, kad kahdai personai taisni azis saka rupjibas un lamaschanas wahrdus, tanî noluhkô, lai ar to nolamato personu aizskahrtu un winai isteiktu nizinaschanu. Schahda lamaschana ir tikai tad sodama, kad nolamatais pats pee lamaschanas ir klaht un lamatajs winam saka rupjibas taisni azis, ar to noluhku, lai aizskahrtais winas dsirdetu un justos aizskahrts. Aismugurisku lamaschana naw sodama. Par aismugurisku lamaschanu sauz ari tahdu, kur lamatais, lamatajam nesinot, lamaschanu nejauschi waj paslepus noklausàs. Sem neslawas zelschanas turpreti saprot tihschu nepateesu sinu ispauschanu par kahdu personu, lai ar to apmelotàs personas labai slawai kaitetu. Schahda neslawas zelschana ir sodama, weenalga waj aizskahrtà persona pee nepateeso sinu ispauschanas ir bijuse klaht, jeb ne. Saprotams, ka launas mehles mehds par sawu tuwaku isplatit sliktas sinas pa leelum leelai dakai tikai tad, kad paschas aprunatàs personas naw klaht, tadehk apmeloschana pa leelakai dakai mehds buht tikai aismugurisku. Schahda neslawas zelschana ir sodama tikai tad, kad ispaustàs sinas ir nepateesas un kad ispaudejs ir tihschi schahdas nepateesas sinas kaudìs laidis, lai ar to aprunatà labai slawai kaitetu. Ja turpreti apsuhdsetais teesas preekschâ war peerahdit, ka no wina ispaustàs sinas ir pateesas, tad winsch naw sodams.

Tàs buhtu galwenàs goda aizskahrschanas un neslawas zelschanas pasihschanas un isschkirschanas sihmes. Bet nu zekàs jautajums, waj prahwas par kahdu no scheem noseegumeem ir teesajamas ari pagasta teesâs. Schis jautajums ir no sewischka swara muhsu lauku kaudìm, jo wineem tatschu wisehrtaki sawas patihkamàs un nepatihkamàs darischanas nokahrtot sawâ pagasta teesâ, tà sakot, sawàs mahjàs.

Muhsu pagasta teesàm, prahwas isspreeschot, jarihkojàs pehz 1899. gadâ Wisaugstaki apstiprinata pagasta teesu ustawa noteikumeem. Schim ustawam par kriminalsodu likumu peedoti wairaki panti no Widsemes semneeku likumeem. Pehz scheem likumu panteem pagasta teesàm janodibina apsuhdsetàs personas pahrkahpums un jaisspreesch peenahzigs sods. Jau ne weenreis ween pee gadijuma esmu aizrahdijis uz pagasta teesu ustawa nepilnibu un pahrak leelu pawirschibu. Bet schahdas nepilnibas un pawirschibas sinâ minetee no Widsemes semneeku likumeem isnemtee sodu likumu panti leelâ mehrâ pahrspehj paschu pagasta teesu ustawu. Schee likumu panti ten jau nowezojuschees un pawisam wairs nesaskan ar muhsu sagadejo dsihwi. Par winu redakzija un noteikumi weetàm gandrihs wairs naw saprotami un isklausàs pawisam jozigi. Wini daudz labak noderetu kahdâ arkiwâ kà interesantas senatnes atleekas, nekà par likumu, pehz kura teesai jaspreesch kriminalsodi. Tomehr, deemschehl, wairak kà peezpadsmit gadu muhsu pagasta teesàm ir bijis kà nekà jaispalihdsàs ar schahdu sawu muhschu nodsihwojuschu likumu un nemaz naw paredsams, kad winas tiks pee labaka, scha laika wajadsibàm peemehrota likuma. Tadehk schimbrihscham ari pee muhsu augschminetà jautajuma istirsaschanas gribot negribot mums jaturàs tikai pee scha pascha wezà likuma.

Atteezotees uz apwainoschanu jeb goda laupischanu, mehs Widsemes semneeku likumôs, pehz kureem pagasta teesàm jaspreesch sodi, atronam schahdus diwus pantus: 1097. pants nosaka: „Kas kaut kahdu personu aizskar ar lamaschanas wahrdeem, ar redsamu nizinaschanu, jeb godu lauposcheem raksteem (paskwilàm), tapat ari kursch ahrlaulibas behrneem pahrmet winu dsimumu, jeb kursch sobojàs par peewiltu jeb tahdu seeweeti, kurai ar waru gods laupits, tas, skatotees pehz apstahkleem, sodams: no apwainotà isluhgtees peedoschanu un ar arestu lihds diwàm deenàm, jeb ar meesas sodu lihds diwdesmit siteeneem.“ 1095. pats skan: „Kursch, aiz pelnas noluhkeem zaur apmeloschanu sazek nesatizibu starp laulateem kaudim, radineekeem, saimneekeem un pee wineem dsihwojoscheem kalpotajeem, tas sodams, skatotees pehz wainas leeluma, ar rihkstèm lihds trihsdesmit siteeneem, jeb ar arestu lihds trihs deenàm, usleekot winam padarito saudejumu atlihdsinaschanu“. No peewestà teksta redsams, ka pehz 1907. panta war sodit tikai par lamaschanu jeb teeschu kengaschanu; neslawas zelschana schinî pantà nekahdi naw paredseta. Bet kahdus noseegumus paredz 1095. pants? Schis pants, pehz sawas redakzijas, ir kas gluschi sawads un winsch nekahdi nesaeetàs ar ziteem meera teesneschu un apgabalteesas sodu likumu nosazijumeem. Nekur zitur muhsu pastahwoschôs likumôs mehs tamlihdsiga noseeguma un soda apsihmejuma un nosazijuma neatradisim. Daschi teesneschi domà, ka uz scha likuma panta pamata pagasta teesas warot isspreest prahwas par neslawas zelschanu, jo te esot tatschu runa par apmeloschanu jeb neslawas zelschanu (kreewiski: „клевета“). Ja jau, uz schahda likuma panta dibinotees, pagasta teesa warot isspreest prahwu par neslawas zelschanu starp laulateem kaudim un zitàm tuwu stahwoschàm personàm, tad tatschu tai paschai teesai esot teesiba isspreest tahdas paschas prahwas starp swescheem kaudim, jo pehdejà gadijumà noseegums usskatams par masak swarigu. Daudzi turpretim apgalwo, ka pehz schi likuma panta neslawas zelschana neesot sodama. Es no sawas puses waretu par scho likuma pantu dot schahdu paskaidrojumu.

Sem neslawas zelschanas muhsu likumi (s. l. 1535. p. un meerteesn. s. l. 136. p.) saprot, kà jau sahkumâ mineju, tihschu melu sinu ispauschanu, lai zaur to kahdas personas labai slawai kaitetu. Waj neslawas zehlejam pee tam ir bijuschi kahdi pelnas kahrigi noluhki un waj zaur tahdas neslawas zelschanu tahdi radineeki, jeb pasinas ir sanahkuschi naidâ jeb nesatizibâ, tas pee neslawas zehleja sodischanas nekriht swarâ. Peeteek, kad neslawas zelschana pate par sewi ir notikuse. Turpreti pehz Widsemes semneeku likumu 1095. panta neslawas zelschana tikai tad ir sodama, kad ar to ir panahkta nesatiziba likuma apsihmetu tuwaku kauschu starpâ. Pehz likuma teksta pat ir saprotams, ka likums nosaka sodu newis par paschu apmeloschanu un neslawas zelschanu kà tahdu, bet par nesatizibas sazelschanu tuwaku kauschu starpâ, pee kam uz apmeloschanu aizrahda tikai kà uz nesatizibas sazelschanas lihdzekli. Tahlak pehz scha likuma panta ir wajadsigs peerahdit, ka nesatiziba ir zelta aiz pelnas kahrigeem noluhkeem. Schee ir diwi teeschi likuma noteikumi, kurus teesa nedrihkst atmest, likumu isleetojot praksê. Sinams, peewestais likuma pants, aiz tahdeem noteikumeem, dabù pawisam sawadu, muhsu dsihwei nekahdi wairs nepeemehrotu nosihmi un tadehk pagasta teesas pa laikam winu neleeto sawâ praksê. Bet ko tur gan lai dara. Aiz ta pascha eemesla pagasta teesas leelako daku winàm par sodu likumeem aizrahdito Widsemes semneeku likumu pantu nemaz neisleeto praksê. Wispahrigs noteikums ir, ka teesa tikai par tahdu rihkoschanos war spreest sodu, kura likumâ apsihmeta kà aizleegts noseegums un par kuru likums noteiz sodu. Bez likuma teesa neweena nedrihkst noteesat un wina sodu likuma nedrihkst sawadi tulkot, nekà winsch rakstits. Naw teesas darischana islabot likumu, waj isdot kahdu jaunu likuma nosazijumu. Tas nestahw winas waras robeschàs. Winai stingri jaturàs pee winai doteem likumeem, un wairak neka.

Pehz wisa, kas teikts, janahk pee pahrleezibas, ka pagasta teesas war isspreest tikai prahwas par weenkahrschu lamaschanu un kengaschanu, turpreti par neslawas zelschanu winàm naw teesibas sodit. Tadehk ari semneekeem par neslawas zelschanu jasuhdsàs pee meerateesnescheem.

Beidsot newaru atstaht nepeeminejis, ka es buhtu ari principâ pret to, lai prahwas neslawas zelschanas dehk nodotu pagasta teesàm dehk isspreeschanas. Neslawas zelschanu, kà noseegumu, usstahdit ir deesgan gruhti. Pat wezi un peedsihwojuschi juristi pee atsewischku prahwu isspreeschanas deesgan beeschi kluhdàs, kà to redsam no simteem senata spreedumu un isskaidrojumu. Semneekeem kà teesnescheem tas buhtu par daudz gruhts usdewums. Jau tagad beeschi ween nahk preekschâ, ka pagasta teesas spreesch sodu par weenkahrschu aismugurisku lamaschanu Ja turpreti nodotu pagasta teesu isspreeschanâ ari prahwas dehk neslawas zelschanas, tad sagaidams, ka schis teesas spreedis sodu par katru aismuguras lamaschanu. No otras puses, neisprasdama isschkirt starpibu starp weenkahrschu lamaschanos un neslawas zelschanu, pagasta teesa daschu labu reisi peelaistu, lai apsuhdsetais peerahda weenkahrschas nolamaschanas pateesibu. Tas waretu sazelt ne masumu juku un pat tihschu neleetigu teesneschu waras leetoschanu. No schahdàm jukàm pagasta teesas pehz eespehjas jaissargà, lai winas lauschu azis nesaudetu sawu autoritati. Tarlapu Alekfis.

No ahrsemèm.

Marokas konferenzes panahkumus

laikraksti plaschi pahrrunà. Wahzijas laikraksti aizrahda, ka konferenzê uz Wahzijas puši turejusès tikai Austrija, kamehr wisas zitas walstis pabalstijuschas Franziju. To Wahzijai wajagot nahkotnê paturet wehrâ, lai sinatu, kas winai no katras puses gaidams. Tatschu neskatotees uz wisu to, Wahzija warot buht ar konferenzes panahkumu meerâ, jo panahkts gandrihs wiss, par ko Wahzija no sahkta gala karojusi: nodroschinata Marokas netakariba, turklaht usturot tà saukto wakejo durwju politiku, kas katrai walstij bod eespehju Marokâ aizstahwet sawas intereses; tikai finantschu sinâ Franzijai un Spahnijai atstahtas masas preekschrozibas. Ari Frantschu galwenee laikraksti isrunajàs par konferenzes panahkumeem itin atsinigi, issazidami labas zeribas uz Wahzijas un Franzijas meermihligu satikszmi ari nahkotnê. Tikai Delkasê peekriteji suhrojàs, ka tagadejà waldiba atkahpusès no agrakàs droschakàs politikas, pee kuras turpmak atkal buhschot jaatgreeschàs.

No Wahzijas. No Berlines sino „Düna-Ztg“ai, ka tur tagad usturotees pee 7000 bez darba un lihdzekleem palikuschu Kreewijas pawalstneeku, wiswairs Schihdu tautibas. Ja neradischotees neweens, kas par teem gahdà, tad wajadsesot tos izraidit. Ik nedelas issuhtischot kahdas 50 personas. Polizija usaizinajusi Schihdu palihdsibas komiteju, lai gahdà projam neskaidros, sodamos elementus, jo zitadi polizijai wajadsesot tos issuhtit.

No Franzijas. Par leelo Kurjeras katastrofu laikraksti wehl arweenu nebeidz rakstit. Jaunu weelu dod brihnischkigi izglahbtee, kuru tagad kahdu 20. Weens no teem pastahstijis sekoscho: „Zaur sprahdzeenu uz wisbreesmigako ustraukts, es wispirms mehginaju kaut kà tikt droschibà. Pee tam es kritu pàr kahdeem 50 semê gulošcheem lihkeem. Tad man izdewàs ustikt kahdâ augstakâ ustahpschanas weetâ, kur es sastapu diwpadsmit no saweem beebreem kahdâ aizsargatâ stuhrî. Tee wispirms tureja mani par glahbeju un kluwa pawisam apbehdinati, dsirdot, ka es tahds pat uz nahwi pasudinats, kà wini. Es puhlejos winus eedroschinat un tà mehs schinî weetâ palikàm 8 deenas. Es arween sinaju laiku, jo uswilku arween sawu pulksteni. Tà ka baribas truhka, tad ehdàm wisu, ko wareja dabut: semes,

misas, koku gabalus — ar wahrdu sakot, wisu, ko atradàm. Par welti mehs tumsâ un pa sahnus zelineem pàr lihkeem un gruwescheem mehginajàm kaut kur atrast iseju. Kahdu wakaru mehs eetikàm stalli. Tur mehs atradàm ausas, no kuràm pahrtikàm diwas deenas. Tad mehs apehdàm kahdu nosprahguschu sirgu. Uhdens mums bija lihdspa-nemtàs pudelès. Pehdejàs deenàs, sadalijuschees trijàs grupàs, mehs meklejàm iseju. Wakar wakarâ 29. (16.) martâ mehs jutàm swaigu gaisu eespeeschamees. Mehs bewamees uz to pusi un notikàm pa kahdu zaur eksplosiju isgrautu robu pee uswelkamâ krehsla. — Nejauschâ laimigâ isglahbschana dewuse eemeslu ar atjaunotu sparu turpinat rakschanas darbus — kas sin, waj wehl kahdus strahdneekus neisdosees israut no nahwes rokàm. Awises pahrmet kalnraktuwju direkzijai, ka ta nekehrusès jau no sahkuma pee tahdeem energiskeem glahbschanas darbeem, warbuht ka tad buhtu isdewees wehl kahdus strahdneekus isglahbt. No otras puses atkal pahrmet streika waboneem, ka tee zaur sazelto streiku kawejuschi rakschanas darbus. Lai atweeglinatu postu, kas nelaimê krituscho dsimtàm usuruzis, kara ministris Etjens pawehlejis, ka saldati no schim dsimtàm atlaischami mahjàs, ja wini nokalpojuschi weenu gadu. Tatschu tas drihksi notikt tikai pehz pabeigta streika. Kahdâ gaismâ tagad parahdàs kalnraktuwju direkzija, redsams no sekoscha sinojuma: Kad kalnraktuwju direktors gribeja ar usrunu apsweizinat atbraukuscho ministri Bartù, pehdejais winam it weenkahrschi atgreesa muguru, ne wahrda neteikdams.

No Seemel-Amerikas nahk sinas, ka tureenes ogku raktuwês streikojot apm. pusmiljona strahdneeku.

No eekschsemèm.

No Peterburgas. Tur sahzis isnahkt jauns laikraksts Latgaleeschu (Inflanteeschu) isloksnê ar nosaukumu „Auseklis". Par redaktoru parakstàs profesors J. Trasuns, isdewejs F. Trasuns.

— **Walsts domes wehleschanas.** Zekot pilnwarneekus jeb balsotajus preeksch walsts domes wehleschanàm, Peterburgâ sposchi uswahrejusi konstituzionali-demokratiskâ partija, jo wisi 160 balsotaji eezelti no winas kandidateem.

— **Streika leetà.** „Rusi" raksta, ka pehz „Kr. tel. ag." eewahktàm sinàm war ar pahrleezibu sazit, ka martâ streika nebuhs. Naw ari zerams, ka tas buhs aprilî, un tomehr, pehz minetàs agenturas wahrbeem, uz dselszeleem galwenàs stazijàs jau stahw gatawi brauzeeni un gaiba uz nemeereem, pilsehtàs wisur nostahdits kara-spehks, slepenpolizistu un straschniku skaits paleelinats. Kasaki apsargâ gandrihs wisas Kreewijas un Sibirijas pilsehtas. Aprindàs, kas stahw tuwu strahdneeku saweenibàm, esot nahkuschi pee pahrleezibas, ka pee tagadejeem nosazijumeem neesot ko domat par streiku un it nebubt ne par apbrunotu sazelschanos.

No Maskawas. Hlebnikowa namâ uz Marijas eelas atrasta slepena tipografija un fotografeschanas eestahde, kuras pahrmeklejot, atrastas 3 bumbas, wairak desmit pudu burtu, tipografijas peederumi un maschinas, kà ari jau nodrukatas rewoluzionara satura broschuras, politisku noseedsneeku fotografijas un awise „Wperod" (Uz preekschu). Pee tam aresteti diwi seeweeschi un diwi wihreeschi, kuri mehginajuschi atschaubitees.

No Maskawas. Bankas aplaupischanas leetà. „Rusk. Listok" sino, ka slepenpolizijai esot isdewees issinat, kas ir bankas aplaupischanas wadonis. Bet aresteti schimbrihscham esot aisdomàs par stahwoschee pee dalischanospee laupischanas. — Kreditbeedribas direktors Wischnakows un wina juriskonsults Prschewalskis sauzot awises „Wetsche" redaktoru pee atbildibas par apmeloschanu: awise apgalwojuse, ka bankas aplaupischana ir tikai maskarade; pateesibâ walde jau eepreeksch naudu issaguse rewuloziona reem noluhkeem.

No Witebskas. Streiks. Kà „Rig. Rundsch." sino Witebskâ sahkuschi streikot amatneeki un tirgotawu kalpotaji. Daschi tirgotawu ihpaschneeki negribejuschi sawus weikalus slehgt, bet tikuschi peespeesti, jo streikotaji sahkuschi isdausit logus. Streika eemeslis bijis sekoschais: Schinks deenàs weetejâ gubernas zeetumâ iszehluschees nemeeri, kas kkuwuschi tik plaschi, ka zeetuma waldei wajadsejis leetot eerotschus. Pee tam weens no politiskeem apzeetinatajeem noschauts, otrs eewainots. Par sehru sihmi nu sozialisti sarihkojuschi streiku.

No Tschitas. Apzeetinats generalis. No Tschitas sino „Pet. tel. ag.", ka tur apzeetinats generalleitnants Chwoltschewnikows.

Widseme.

No Rigas. Politechnikâ walsts eksamenu nolikuschi, kà „L." sino, schahdi Latweeschi: inscheneers-architekts Eischens Laube no Rigas, inscheneers-technologs Arweds Sihle no Tehrbatas, tirdsneezibas sinibu kandidati — Roberts Baltgailis un Emils Kreewinsch no Rigas. Inscheneers-technologs Arweds Sihle, kà esot dsirdams, dewees uz ahrsemèm, lai tur papildinatos studijàs un sagatawotos uz profesuru. — Tahlak no politechnikai tuwu stahwoschàm aprindàm sinojot, ka institutu domajot pehz leeldeenàm atwehrt un darbus turpinat lihds julijam.

— **Aresteti** no slepenpolizijas isgahjuscho nedeku kahdâ mahjâ, Gertrudes eelâ, 3 no Kandawas un apkahrtnes isbehguschi rewoluzionari, kuri kopâ ar skolotaju Freimani isdarijuschi usbrukumu pagasta waldei un peebalijuschees pee apkahrtejo muischu dedsinaschanas. Pee aresteteem atrastas wiltotas pases, rewolweru lodes un ziti sihkumi. Skolotajs Freimans, kursch atrodotees azumirkli Rigâ, neesot sakerts.

— **Kara-teesa** isteesajusi 20. martâ apsuhdsibu pret 19 gadus wezo Siguldas pagasta semneeku Albertu Mikelsonu par atklahtu aplaupischanu un schaufchanu uz kara-spehku, kas gribejis winu apzeetinat noseeguma weetâ. 14. februarî ap plkst. 6 wakarâ uz leelàs Jaunàs eelas apsuhdsetais ar kahda beebra palihdsibu mehginajis nolaupit tirgotaja Geira magasinâ selta pulksteni. Kad kaunais nodoms nebij isdewees, laupitajs metees behgt, wairakas reises isschaudams uz guhstitajeem; tomehr winsch nokerts pee gahses eestahdes un aiswests uz polizijas eezirkni. Sahkumâ Mikelsons noleedsis wisu sawu wainu, isteikdamees, ka winsch apzeetinats aiz pahrskatischanàs, bet wehlak atsinees, ka tas kopâ ar sawu beedri jau ilgaku laiku klejojuschi pa pilsehtu, mekledami isdewigu gadijumu, kam usbrukt un aplaupit. Sawu beedri winsch tomehr neusdewis. Teesas preekschâ Alberts Mikelsons atsihts augschejâ noseegumâ par wainigu un tadehl noteesats uz nahwi zaur pakahrschanu, atnemot winam wisas teesibas un preekschrozibas.

— **Latweeschu un Igaunu atlaischana.** „Strana" sino, ka Rigas garnisonam un tapat pa wisu Wiknas kara apgabalu islaista pawehle, ka wisàs kara kanzelejàs atlaischami no weetàm wisi Latweeschi un Igauni, kaut gan pee tam zelotees schkehrschli, tapehz ka wajagot personu, kuras prastu weetejàs walodas. Lihds schim pawehle teekot ispildita tikai pee gorodowojeem. — Atbildiba par schis sinas pareisibu, protams, jaatstahj minetai Kreewu lapai.

— **Par strahdneeku delegatu wehleschanàm** Rigas laikraksti sino sekoscho: Pa 103 fabrikàm wajadseja iswehlet 107 delegatus, kas atkal no sawa widus eewehletu tschetrus balsotajus, kuri kopâ ar 80 ziteem Rigas balsotajeem eewehlè weenu domneeku. Bet tà ka sinu strahdneeki dabujuschi pahrak wehlu, daschàs weetàs wehl tikai sestdeen un ari bijuschas isplatitas proklamazijas, kuras strahdneekeem leedz peedalitees pee wehleschanàm, tad leelakajàs un eewehrojamakàs fabrikàs wehleschanas ari naw notikuschas. No wehleschanàm pilnigi attureju-schàs sekoschas fabrikas: Feniks, Felsers, Etna, Prowodniks, Herminghcuss un Voormanis, Lange un dehls, Mantels, Drahschu industrija, Richards Pohle, Wispahrejâ elektribas sabeedriba, Erbe, Pirwitzs, Leutners, Kreewu-Baltijas wagonu fabrika, Kleins, Baltijas linu ruhpneeziba, Holms, Dschutes fabrika, Safulauka kokwilnas manufaktura, Strasdumuischa, Eiferts, Heses kapseku fabrika, Sengbuschs, Kriegmans, Beiers un Wanags, Bredesens, Dombrowskis, Pichlaws, Hartmana ekas fabrika, Zementa fabrika, Maikapars, Kusnezows un wehl zitas. Daschàs masakàs fabrikàs wehleschanas esot notikuschas. Josena fabrikâ Mihlgrahwî eewehlets strahdneeks Zarkows, kursch peederot pee 17. oktobra partijas. „Rig. Rundsch." tipografijâ eewehlets burtlizis Ed. Meisters. Pehz schis awises sinàm wehleschanas wehl notikuschas Kaseka fabrikâ, Starr un beebra, Ilgezeema austuwê, Tekstilâ, Berlina sahgu dsirnawàs, Diboska krahsas fabrikâ, Oelricha, Lewerkusa, Pagasto, Sönekena fabrikàs un daschàs tipografijàs. Dselszeka darbnizàs wehleschanas sahkuschàs plkst. 9 no rihta un beiguschàs ap plkst. 12 deenâ. No 417 balsosteesigeem strahdneekeem eerahdschees 315. Balsis nodewuschi 205 zilweki. Eewehleti strahdneeki Nikitins un Plechnewitschs no konstituzionali-demokratiskàs partijas. Darbnizas ehkas, kur notikuschas wehleschanas, eelenktas no saldateem. Eeeja bijuse swabada weenigi no Elisabetes eelas, kur strahdneekus eelaiduschi sargi, winus personigi pasihdami.

— **Skolotajs Fr. Frankensteins,** kuru apzeetinaja 26. februarî, pagahjuscho sestdeen atkal palaists brihwâ. Pret winu zeltee apwainojumi israhdijuschees par nedibinateem.

— **Widsemes landtags** nolehmis luhgt waldibu, lai atzeltu 1893. gada kwotu semes likumu, kursch muischneekeem aisleedz kwotu semes pahrdoschanu. Laukskolu jautajumâ weenojàs, ka eezekama brunneezibas skolu pahrwalde, kura sastahwetu no 10 lozekleem, no kureem 2, preekschneeks un preekschneeka palihgs, eewehlami landtagâ un pahrejee aprinku saeimàs. Atteezotees uz gimnasijas dibinaschanu, nospreeda tahdu dibinat ar 4 augstakàm klasèm. Gimnasijâ skolneekeem buhtu jadsihwo kopâ. Tikai tahdôs gadijumôs, kur behrnu wezaki dsihwo gimnasijas pilsehtâ, behrni waretu dsihwot pee wezakeem. Lai sagatawotu preeksch schis gimnasijas 4 klases, tad priwatâ zeklâ dibinamas aprinka pilsehtàs progimnasijas. Gimnasijas weeta buhs Behrsaine. Beidsot nospreeda luhgt waldibu, atwehlet nodibinat brunneezibas realskolu.

— **Laikraksta redaktoru apsuhdsibas leetas.** Pret „Latwijas" redaktoreem Fr. Albertu un W. Samuelu, kà „Rusk. Gosudarstwo" sino, weetejais zensors zehlis suhdsibu uz 1905. p. 24. now. likuma VIII. nod., punkta w, 5. panta un 6. panta pamata. Kà „Noscha Schisn" sino, tad prokurors atsinis, ka „Balt. Wehstnescha" redaktors J. Kalninsch sauzams pee atbildibas newis uz krim. lik. 129. p. pamata, kà to bij usdewis Rigas zensors, bet tikai uz preses pagaidu noteikumu VIII. nod. 5. p. lit. b. pamata.

No Ikschkiles. Noteesats agitators. Wahzu awises sino, ka foda nodala schinis deenàs apzeetinajusi agitatoru Karli Plorinu, kursch jau no agrakeem laikeem daschàm labam stahw sahpigâ atminâ. Plorinsch sawâ laikâ sarihkoja Rigas strahdneeku isweschanu uz Hamburgu, ar ko daudzus lehtizigus weeglas pelnas kahrotajus eegruhda postâ. Wehlak P. apmetàs Ikschkilê, kur isdodamees par kahda Hamburgas teatra akteeri, usstahjàs kà teatra darbineeks, kupletists u. t. t. Sawu maisi tas pelnija, ispildidams skrihwera palihga weetu un strahdadams krahsotaja darbus. Kad iszehlàs pagahjuschàs wasaras nemeeri, tad Plorinsch tanis energisli peedalijàs un wairakkahrt mihtinôs norahdija uz personàm, kuras esot bihstamas rewoluzionarai kustibai un tadehl nonahwejamas, tà ka sche isdaritàs slepkowibas pa dakai kriht uz P. atbildibu. Soda ekspedizijai tuwojotees, P. ar daschèem beedreem behdsa uz Jaunpili, kur to saguhstija. 20. martâ Plorinu pehz ihsas nopratinaschanas noschahwa.

No Kokneses. Swehtdeen, 12. martâ, Kokneses beebri mahjâ, kà „Latw." sino, bijuši sarihkota balle par godu weetejam kareiwjeem. Gahjeens no stazijas uz netahlo beebribas mahju notizis ar diweem karogeem un kara musikas pawadibâ. Skolotajs Silbera kgs pirms sazijis ihsu aisluhgumu. Pehc tam weetejais koris dseedajis „Deews, sargi Keisaru," kà tà wairakas tautas dseesmas. Wirsneekeem, kà ari apakschkareiwjeem bijis sarihkots goda meclasts. Pascham komandeerim pasneegta kà dahwana selta pulksteņa kehde, ziteem ofizeereem kuram pa sudraba papirosu etwijai. Dejots tizis uz nebehdu — lihds plkst. 4 no rihta. Lauschu bijis koti daudz, un starp weetejeem eedsihwotajeem un kareiwjeem waldijusi wislabakà saziba un omulība.

No Ritaures. Ritaures pagastam uzlikts 1000 rbl. lielas naudas sods tadehl, ka pagasta wezakais pats uz sawu galwu bez augstakas kara waldes preekschneezibas atkaujas sarihkojis deramdeenu.

No Tehrpatas. Tehrpatas weterinarinstituta students J. Pakalns, kursch pehdejâ laikâ nodarbojàs kà skolotajs, apzeetinats dehl rewoluzionaras agitazijas.

No Tehrpatas sino „Latw.", ka rakstneeks Poruku Jahnis atrodotees Jurjewas nerwu slimnizâ wahrigi saslimis.

Kurseme.

Kara upuri no Kursemes. No Grobinas aprinka: 8. strehlneeku pulka: strehlneeki Jehkabs Gruhbe, Ernsts Schauls un Jehkabs Sarkanbahrds — wisi trihs bez wehsts pasuduši 25. febr. pag. g. pee Mukdenas.

No Leepajas pilsehtas: Jehkabs Fischers (neprezejees) — bez wehsts pasuda 25. febr. pag. g. pee Mukdenas.

No Talsu aprinka: strehlneeki Ansis Grihns, Franzis Ratneeks un Franzis Mihlschteins (neprezejees) — wisi trihs eewainoti 23. febr. pag. g. pee Sjaosatchosi sahdschas.

No nesinameem aprinkeem: jesreiters Peteris Press un strehlneeks Eduards Zepurneeks (abi neprezejuschees) — bez wehsts pasuda 25. febr. pag. g. pee Mukdenas pilsehtas.

No Leepajas. Neisdewees streiks. Daschi agitatori gribejuschi, kà „Lib. Ztg." sino, 20. martâ sarihkot Leepajas drahts fabrikâ un dselszeka darbnizâ generalstreiku. Bet strahdneeki newehlejuschees streikot un teem ihstâ laikâ peesteiguschees palihgâ saldati un polizija, kadehl ari darbi netikuschi pahtraukti.

— **Apzeetinati.** 21. martâ polizija Wezajâ Juhrmalas eelâ apzeetinajusi sen jau mekleto Nihzas semneeku Pehteri Sarkantu, kursch apsuhdsets par usbrukumu gorodowojam Schoresam un par peebalischanos pee wairak sahdsibàm un laupischanàm. — Taî poschâ deenâ uz Kurhauscha prospekta apzeetinats kahds no Wilnas atbrauzis Schihds, kas isdalijis proklamazijas.

— **Laupitaji.** 21. martâ, plkst. 5 pehz pusseenàs, 5 no 6 jauni zilweki, kà „Lib. Ztg." sino, Baterijas eelâ usbruka schi Jahnim Tschese, wina seewai un Jahnim Lehmanim un gribejuschi ar waras darbeem tos peespeest, lai atdod naudu un wehrtsleetas. Tuhlit pehz tam tee paschi waroni eebrukuschi Ewas Krauklin un Stefanijas Kropowski dsihwoklî, ari tur gribedami laupit. Bet eerabees gorodowojs A. Subowitschs, kursch laupitajeem slepen sekojis, un apzeetinajis 15 gadus wecu Konstantinu Priwizu un 18 gadus wezo Karli Karweitu. Ziti pa logu isbehguschi. Wehlak tas pats gorodowojs apzeetinajis wehl weenu bandas balibneeku, 17 gadus wezo Fr. Blisnakowu.

No Stendes. Behgot noschauts. Pagahjuschâ nedeldienâ, kà „M. L." sino, westi no Sabiles uz Talsu aresta mahju 3 politiskee. Kahds G., kas sehdejis beidsamajôs ratôs, zeklâ mehginajis isbehgt, bet meschâ no saldateem panahkts un noschauts.

No Talseem. Schejeenes soda ekspedizija likusi apzeetinat ihsti daudz zilweku un wairak partijàs suhtijusi uz Jelgawas ismekleschanas zeetumu. Noschauti sekoschee: Ahrlawas pagasta skrihweris Masewskis, Sasmakas pahrtikas beebribas weikala grahmatwedis Strandowskis, buhwmeistars Nahzkalns, kalejs Smilguseeds, buku gehgeris Gotscha, Kahlbergs, Seidenbergs un wehl diwi ziti. Meesas sodu, kà zitur dsirdams, sche neweens naw dabujis. Mahju dedsinaschanas ari nenoteek. Galwenee wainigee wisi aislaiduschees lapàs.

(B.)

No Engurèm. Scha laika atgadijumi. Ari schis pagasts nepalika sweiks no rewoluzijas sehrgas. Diwi reises tika mihtini notureti, kur tika lihdsschinejâ pagasta teesa un walde gahsta un jaunas eestahdes eezeltas. Starp jauneezeltajeem bijuse ari kahda mutiga meschsarga seewa, kura pehz sawas eezelschanas wairak reises eeradusees pagasta namâ, skrihwerim grahmatas, aktis un sehgelus atprasidama, bet — pateizotees skrihwera un pagasta wezakâ stingrai pretestibai, ta neka nedabuja sawôs nagôs un tà bija japeeteek ar eezelschanu ween goda amatâ. Ari schejeenes mahzitaja kgs tika pehz zitu draudschu parauga no amata atzelts un padsihts. Bet nu, paldees Deewam, tas ir atkal eerabees un sawu swehtigo darbu turpina. Wairak wainigee ir apzeetinati un weenam, Dsirlankam, mahja nodedsinata.

Weens.

No Leel-Eseres (Kuldigas aprinkî). 14. martâ soda ekspedizija noschahwa Kursischneekôs Pampaku pagasta saimneeku Lappuku Waldi, kuru atrada Abrupju mahjàs. Taî paschâ deenâ soda ekspedizija eeradàs noschautâ tehwa, Pirtsgaru Waldes mahjàs un mekleja pehz otra, jaunakâ dehla, kursch ari nosudis. Tizis peebraudets, mahjas nodedsinat, ja behglis labprahtigi neeeradischotees pee soda ekspedizijas. Pa Eseres daku meerigi. Muischâ wehl stahw eskadrons dragunu. Gaida eerodamees aprinka preekschneeku. No marta sahkuma sche eelikti 6 straschniki, kuri padoti trihs weetejo urodniku rihzibai. — Strahdneeki sche salihgti tiklab muischàs, kà ari mahjàs. Semkopjus dsird

suhdsamees par lopbaribas truhkumu. Daschas muischas pahrdewuschas pat wisas gowis, lai waretu ar atlikuscho ehdamo ismitinat sirgus. Nesen atpakal sinoja no Nigrandas par sagku mekleschanu, pee kam daschas personas bij aiswestas no soda ekspedizijas us Rudbahrscheem dehl nopratinaschanas. Tur paturetais Wentas plostneeks tizis no tureenes aiswests us Preekuli, kur dabujis meesas sodu (35 zirteeni) par to, ka aisdomâs turetâs personas zehlis pâr Wentu. (L.)

No Jaunpils (Kursemê). Ihsi pehz seemas swehtkeem pee mums pirmo reisi eeradâs **soda ekspedizija** no Remtes. Isdarija daschâs mahjâs kratischanas un aresteja wairak personas, kuras apwaino par Jaunpils muischas aplaupischanu. Apzeetinatos nosuhtija us Jelgawu; wini nodoti kara-teesai. Pehdejâ laikâ gan weetejo K. mahju saimneeks palaists brihwâ. Par zitu apzeetinato turpmako likteni nekas lihds schim wehl naw sinams. — Apmekledami muhs otru reis, draguni noschahwa schejeenes Kepuru saimneeku A., atkal isdaribami wairakus arestus. — Lai gan saldati sche pastahwigi neusturâs, tad tomehr wehl arweenu schad un tad eerodâs no Irlawas, mekledami zihtigi pehz dascheem no schejeenes pasuduscheem rewoluzionareem. Tâ koti beeschas kratischanas top isdaritas weetejâs L. mahjâs, kurâs top schejeenes bijuschais agitators Kr. meklets. — Zitadi dsihwe sche rit sawu parasto weenmuko gaitu. Wispahrejs gara stahwoklis nospeests. Gahjeju dereschana noteek beesgan gausi. Dsird beeschi sakam: „Janogaida, kas war sinat, kâ wehl us preekschu buhs.“ Mahzibas weetejâs skolâs netapa pahrtrauktas, jo muhsu skolotaji meerigi laudis, kas ne no ka nekaujâs asrautees. (M. L.)

No Krimunâm. (Kursemê). **Usbrukums stazijai.** Naktî us 19. martu martu ap plkst. 12, kâ „D.-Z.“ sino, eebrukuschi 2 ar Braunina rewolwereem apbrunojuschees nepasihstami wihreeschi Falzgrahwes peestahtnê, netahku no Krimunu stazijas, nolaupijuschi kasei 13 rbl. 79 kap. un pasuduschi.

No Wilzes (Dobeles apr.). **Pagasta nama aplaupischana.** Kâ „Risch. Wed.“ sino, tad Wilzes pagasta mahjai usbrukuschi laupitaji un nolaupijuschi wairak simts rubku pagasta naudas.

No Jelgawas.

Walsts domes wehleschanas leetâs war dabut wisadas sihkakas sinas Latweeschu wehletaju birojâ, Jelgawâ, Katoku eelâ Nr. 30, dsihwoklî Nr. 3, ikdeenas no pulkst. 12—2 un wakarôs no pulkst. 7—9. Ari zitâ laikâ war pee biroja greestees.

Walsts domes wehleschanas. Monarchiski-konstituzionalâ partija Kursemê sawâ pehdejâ sapulzê usstahdijusi par balsotaju kandidateem preeksch Jelgawas pilsehtas sekoschus kungus: tirgotaju W. Hallu, adwokatu J. Schiemani, baronu Hamilkar-Fölckersamu un adwokatu Goldblattu.

Pilsehtas domneeku sehdê 22. martâ, kâ mums sino, par delegateem pee Baltijas generalgubernatora sasauzamâ padomê, kurâ apspreedis Baltijâ eewedamu reformu projektus, eewehleti no Jelgawas pilsehtas puses adwokati J. Schiemans un barons Hüllesems. No Latweeschu domneeku puses par kandidateem usstahditi barons M. v. d. Ropps un adwokats J. Tschakste, bet tee nebabujuschi balsu wairumu. Tahlak bijis iswehlams lozeklis komisijâ, kurai ismeklejami un apspeeschami nemeeri Kursemê. Eewehlets pilsehtas galwa Schmidts.

Kursemes muischneezibas landtags par semes pilnwarneeku (muischneeku wezako) no jauna eewehlejis firstu Liewenu Kabilê, par wina weetneeku baronu Hahnu Platonê. Par delegateem padomê, kas sasauzama pee Baltijas general-gubernatora, eewehleti firsts Liewens Kabilê un barons Hamilkars Fölckersams.

Apzeetinati rewoluzionari. Pagahjuschâ nedelâ, apmehram 3 werstes no Jelgawas, us Elejas leelzeka pamaniti no 2 braguneem un straschnika, kuri ari pa mineto zeku braukuschi, ejot 2 klejoni, kurus pehdejais pasinis par rewoluzionareem, kas aplaupijuschi daschas pagasta waldes un isdalijuschi proklamazijas. Straschnieks to klusam pateizis blakam sehdoscham dragunam, kas tuhlit teem ussauzis, lai paleekot stahwot. Bet tee tuhlit nepaklausijuschi un gahjuschi tahlak. Draguns sauzis, lai tee us weetas paleekot stahwot, jo zitadi tos buhschot schaut. Pee tam brauzeji pamanijuschi, ka abi gahjeji paslepen ko nometuschi semê. Klaht peebrauzot, abi gahjeji tikuschi iskratiti, pee kam teem atrastas klaht wairakas rewolweru patronas un netahlu semê nomesti 2 rewolweri. Abi apzeetinatee aiswesti us Elejas pagasta namu, kur tee pasihti par Elejas pag. semneeku Robertu A. un Wirzawas pag. semneeku Aleksandru S.; ari tur tee apsihmeti par bihstameem rewoluzionareem, kas peedalijuschees pee pagastu walschu aplaupischanas un proklamaziju isdalischanas. Pehz tam abi apzeetinatee atwesti us Jelgawu.

—.—

Sahdsiba. Sestdeen 17. martâ Swehtes eelâ namâ № 20 starp pulksten 4 un 7 wakarâ isdarita sahdsiba pa to laiku, kamehr dsihwokla ihpaschneeks to aisslehdsis un aisgahjis projam. Garnadschi, atlausdami dsihwoklim durwis, tur eegahjuschi un issaguschi daschadas drehbes un schujamo maschinu, kâ ari attaisidami kumodi, is tâs issaguschi daschadas selta un sudraba leetas, par 240 rubleem. Domâ, ka sahdsibu isdarijuschi labi nama un dsihwokla pasineji. Pehz sagleem, kâ ari sagtajâm mantâm meklê. —.—

Aplaupits. Peektdeen, 17. martâ Swehtes Stuburu mahju eemihtneeks Dahws R. sinoja polizijâ, ka winam trakteerî Katoku eelâ № 43 peegahjis klaht wina pasina Peteris B. un luhdsis, lai atwehl winam lihds nosehstees. Pehz tam tee abi isgahja trakteera preekschnamâ, pee kam minetais pasina winam ar waru israhwis no kabatas naudas maku ar 9 rubleem un aisbehdsis. Par notikumu tizis usnemts protokols un wainigais tikschot saukts pee atbildibas. —.—

Dsihwokla kratischana, kâ „B. T.“ sino, 21. martâ isdarita no polizijas wairak weetâs Walles eelâ. Kahdâ dsihwoklî paslepenâ telpâ starp seenâm atrasti: maifs ar burteem, proklamaziju paka, 6 duntschi, 3 rewolweri un 2 bajonetes. Dsihwokla eemihtneeki, wihrs un seewa, apzeetinati, lai gan wini apgalwojuschi, ka no seenâ paslehptajâm leetâm neka nesinot.

Wisjaunakâs sinas.

Walsts domes wehleschanas. Kâ „Kurs. Gub. Aw.“ jaunakajâ num. lasams, Kursemes gubernatora kungs wehleschanâm noteizis schahdus terminus:

5. aprilî fabriku un dselszeku darbnizas strahdneeku pilnwarneeki wehlês Jelgawâ 2 balsotajus;

6. aprilî pagastu pilnwarneeki wehlês sawus balsotajus aprinka pilsehtâs;

7. aprilî wehlês aprinku pilsehtâs sawus pilnwarneekus garidsneeki un ziti, kas mineti wehleschanu likuma 14. par.;

8. aprilî wehlês aprinku pilsehtâs balsotajus grunts-ihpaschneeku sapulzês;

10. aprilî wehlês balsotajus pilsehtu wehletaji.

Poltawâ, 22. martâ. No Poltawas us Harkowu ejoscham brauzeenam usbruka apbrunota banda. Maschinistu nonahweja. Schandarmeem wajadseja isturet stipru apschaudischanâs zihnu, tatschu neweenu no usbruzejeem newareja apzeetinat.

Londonê, 5. aprilî (23. martâ). Eedsimto dumpis Natalâ parahdâs koti nopeetnâ weidâ. Mobilisetas 2 jaunas regimentes un isdalitas preeksch masako pilsehtu apsardsibas.

Basnizas sinas.

Leepajas Sw. Annas basnizas draudses sinas no 13. lihds 19. martam. Kristiti: Wilhelmine Aleksandra Tamson, Karlis Grofs, Wilhelms Frizis Jehkabs Lakstigals, Anna Erna Pauline Menge, Karlis Teodors Zukermans, Wilis Adolfs Utstinsch, Frizis Eduards Stemme, Anna Karoline Sakalej, Mikelis Schanis Kloks, Marija Johanna Leimann, Anna Emilija Puhze, Jehkabs Eduards Andersons, Jahnis Rudolfs Indersons, Schanis Roberts Melins, Karlis Alfreds Grünwalds, Augusts Günters. Laulati: Ernsts Feldmans ar Mariju Jakobson; Karlis Kirkowalds ar Margreetu Ganikle; Karlis Ehlerts ar Elmu Rosaliju Miller; Karlis Klawa ar Annu Feldmann. Usfaukti: Mikels Steerna ar Annu Osche; Kristaps Nulle ar Elsbi Straupeneek; Ansis Lahzis ar Greetu Mariju Scheniju Engel; Eduards Dihkeneeks ar Annu Stabul. Jahnis Barons ar Lati Olin; Indrikis Kuhls ar Annu Zinkmann. Miruschi: Julianna Wanags 10 m.; Frieda Wilhelmine Burkewitz 6 m.; Janis Lange 44 g.; Lihse Alsin 2 n.; Frizis Wihtols 55 g.; Ilse Gibeet 75 g. w.

Dahwanas seedojuschi preeksch basnizas: Jehkabs Dinweeta 1 rbl., Karlis Osolinsch 1 rbl., Anna Kaulin 1 rbl., Frizis Wanags 1 rbl., Jukums Neulands 25 kap.; pr. misiones Jehkabs Dinweets 1 rbl., A. Meeme 50 kap. No Jehkaba Dinweescha pr. pal. lahdes 1 rbl. un pr. nabageem 1 rbl.

Deewkalposchanas Sw. Annas basnizâ swehtdeen 25. martâ Marijas pasludinaschanas deenâ plkst. 10 no rihta, mahz. pal. Romans; puhpolu swehtdeenâ plkst. 1/210 jaunekku eeswehtischana, spred. mahz. pal. Freibergs. Mahz. pal. **Romans.**

Jaun-Leepajas basnizas sinas no 13. lihds 19. martam. Kristiti: Pauline Wehjkahja, Janis Eduards Pulke. Johans Alfons Greiers, Ernsts Lukowski, Anna Hermine Behtusch. Usfaukti: Janis Salms ar Annu Kahrklin; Kristaps Nulle ar Elsbi Straupeneek; Ansis Lahzis ar Greetu Mariju Engel. Laulati: Frizis Sahger ar Katrihni Kudum. Miruschi: Klahws Pahwils Straupeneek 42 g.; Beti Nullis 1½ m.; Mina Alwine Uhtrup 3 g. 10 m. w.

Basnizai par labu ar sirsnigu pateizibu sanemti no P. K. 2 rbl., no K. E. 1 rbl., no J. T. 50 kap.; preeksch nabageem no W. D. 15 kap.

Deewkalposchana 25. martâ plkst. 10 no rihta un 26. martâ plkst. 9 no rihta eeswehtischana. Mahzitajs **Goldberg.**

Isdewejs un redaktors: **Dr. Bielenstein.**

Redaktors: **J. Weissmanis.**

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Wentspils aprinka

I. **cezirkna pagasta teesa** pamatodamees us II. daku pag. teesas ustwa 222—224. p. pehz sawa nolehmuma no 11. marta 1906. g. usaizina wisus nelaika Edoles Pusalgu mahju gruntneeka **Mahrtina Bergmana mantineekus** peemeldet schai teesai sawas mantoschanas teesibas us mantojumu, kursch palizees pehz minetâ Bergmana nahwes seschu mehneschu laikâ, eesneedsot peenahzigus peerahdijumus, skaitot no schi sludinajuma beidsamâs nodrukaschanas „Kursemes Gubernas Awisês“.

Mantineeku neeeraschanas gadijumâ noliktâ terminâ ar mantu tiks isdarits pehz ta pascha ustawa 226. panta.

Edoles teesas namâ, marta m. 13. d. 1906. g.

Pr. teesas preekschsehdetaju: Mr. Pruhsis.

Skrihweris: J. Surowsky.

№ 36. S. w.

Baukas aprinka

XI. cezirkna pagasta teesa usaizina pehz sawa nolehmuma no 2. februara sch. g., Wezumuischas Klidsin mahjâs 1906. g. nomirusscha Mahrtina Jura d. **Dahldera parahda dewejus un nehmejus,** peemeldet schai teesai sawas prasibas un parahdus seschu mehneschu laikâ, skaitot no tâs deenas, kad eespeests sehdejais sludinajums, jo terminâ nepeemeldetas prasibas netiks wehlaki eewehrotas, bet ar parahdneekeem tiks darits pehz likuma.

Wezumuischâ, 15. martâ 1906. g.

Preekschsehdetajs: J. Widenowsky.

Skrihweris Schmidts.

№ 160. S. w.

Dobeles aprinka

20. cezirkna pagasta teesa usaizina wisus nelaika Swehtwaldes meschsarga **Kristapa Petermana** parahdu dewejus un parahdu nehmejus wehlakais 29. martâ sch g. pee schis teesas peeteiktees ar peedraudi, ka wehlak peeteiktas parahdu prasibas netiks eewehrotas, bet ar parahdneekeem baris pehz likuma.

Osolu pagasta namâ, 21. martâ 1906. g.

Par preekschsehd.: J. Freimans.

Sehklas meeschi

labi dihgstoschi (6 kanschi) dabonami Schkibes Dimsâs.

A. Loginows

Jelgawâ, Katoku eelâ № 2,

peedahwâ sawu leelo krahjumu

eeksch- un ahrsemes

wihnu,

rumu, konjaku, araku, bischofu, wiswisadus **likeerus** un **schnabjus,** kâ ari **tehju, zukuru** un wisas **kolonialprezes**

par

wislehtakâm zenâm.

Semi

10—30 puhrw. Jelgawas tuwumâ apm. 15—16 werst. us Dobeles pusi **wehlâs rentet.** Peedahwajumus luhdsu suhtit us Landsberga kga gr. weik. Jelg. Katoku eelâ № 7, sem „Seme.“ lihds 1. aprilim.

Trihs sirgi nosagti

nakti no 15. us 16. martu sch g. Meschamuischas Gala Trentschu saimneekam.

I. Kehwe, melna, baltu purnu, azis kosainas, baltâm kahjâm, baltu wehderu, labajâ pakalschkahjâ plus gals. **50** rub. pateizib. alga.

II. Behrs sirgs, prahwu augumu, kuplu, nogreestu asti, pilneem nageem un lihkâm preekschkahjâm. **25** rub. pateizibas alga.

III. Bruhns sirgs, kupleem sareem us abi pusi, pilneem nageem un lihkâm preekschkahjâm. **15** rub. pateizibas alga. Weena weenjuhgu orite, tumschi mahleta, us dselsu asim. Pasinojumus luhdsu nodot Meschamuischas (Grenzhof) pagasta waldê, waj Trentschu saimneekam.

Labakâs

olu lakas, olu krahsas, olu seepes

leelumâ un masumâ peedahwâ

J. Eckerts, Jelgawâ,

Katoku eelâ № 13.

M. Brauer's,

Jelgawâ, pee Annas wahrteem, eepretim **„Jahna basnizai“,**

un **Tukumâ.**

Kapu peeminekli

kâ: **krusti, obelisti, grahmatas, rulli** u. t. t. teek is **wisladakâ materiala** pagatawoti.

Lai **monumenti** isnahktu glihti kâ ari ilturigi pret gaisa eespaideem, tee teek slihpeti un poleereti ar jaunlaiku maschinu palihdsibu.

Seltitus, kâ ari **neseltitus „tschuguna krustus“** peedahwaju par peenehmigâm zenâm.

Zeen. publikas apsellejumi teek ruhpigi un apsinigi isdariti. — Labakâs atsaukstmes. —

„Sudraba medals un goda diploms“ Rigas „Jubilejas isstahdê“.

Jelgawas Laukfaimneezibas Beedribas

Krahschanas un Aisdoschanas Sabeedriba

(atklahta februari 1900. g.).

Telefons № 62. **Jelgawâ, Katoku eelâ № 19.** Telefons № 62.

28. februari 1905. g.

Droschibas kapitals 135,508 rub. 09 kap., neeerehk. 1264 beedru garantiju.

Bilanze swahrstâs ap 1,065,429 rub. 70 kap.

1) **Par noguldijumeem** maksâ par gadu **6%,** skaitot no noguldischanas deenas. Par **schiro-noguldijumeem** maksâ **2%.**
2) Par **aisdewumeem** nem **8½—8%** par gadu. Peeprasijumus isspreesch pirmdeenâs.
3) **Kantoris atwehrts** ik darbadeenas no pulkst. 10—2 deenâ.
4) Beedri war buht **abeju dsimumu personas,** kâ ari sabeedribas un arteli.
5) Noguldijumi un aisnehmumi ir **swabadi no krona nodokleem.**
6) **Us generalsapulzes nolehmumu pamata sabeedribai jatura arweenu wismaz 3% no bilanzes summas swabadas naudas,** lai noguldītajeem us pirmo peeprasijumu bes ussazischanas waretu ismaksat winu noguldijumus.

Walde: agr. **J. Bissenieks.** agr. **J. Brasda.** **D. Kahnbergs.**

Pektoral-bonbonas

pret klepu un sausumu kaklâ.

Sweesta papihri un krahsu.

Waselinu

preeksch **ahdâm** peedahwâ

J. Eckerts,

Jelgawâ, Katoku eelâ 13.

Gans ar sauzeju

wajadsigi pee lopeem masakâ saimneezibâ. Peeteiktees Jelg. Pasta eelâ № 34, 2 tr. aug. pa labi.

Mahzeklis

war peeteiktees pee galdneeku meistera Leepas, Jelg. Leelajâ eelâ 26.

Preeksch laiwineekeem!

Labs saufs **wehrkis** dabonams Jelgawas darba namâ Rahtsmuischâ.

Swaigs

peens

wajadsigs preeksch Rigas. Tuwakas sinas dabonamas Jelg., Lahtscha seeru pahrdotawâ, Leelajâ eelâ, Herzenberga namâ.

Wehlâs **se mi rentet**

ahtrâ laikâ lihds ar dsihwojamâm ehkâm us wairak gad., no 5—10 puhrw. Jelg. tuw. Peedahwajum. luhdsi Schagares eelâ Jelg. Vogelmana namâ № 4, dsihw. № 13.

Ritenu loki

lihds 3 zollu beesi un plahnaki dabonami Jelg. Kangihseru eelâ № 49 un Leelajâ eelâ № pee Doktorowa.

Leetotas tafelklaweeres

pahrdod Salajâ muischâ K. Schuberts.

Seenu pahrdod

Jelg. us Dobeles schosejas № 9.

E. Fritzberg.

Jelgawâ,

Sw. Annas basnizâ,

Leelâ peektdeenâ, 31. martâ 1906, pulksten 6 pehz pusdeenas:

O. Kaulina

Konzerts

Eeejas maksa (eerehk. labd. nod.): I. weetâ 75 kap., II. weetâ 50 k., III. weetâ 25 k.

Biletes eepreeksch dabonamas **G. Landsberga** kga grahmatu pahrdotawâ (Katoku eelâ № 7), un **„Musikas Druwas“ ekspedizijâ** (Leelajâ eelâ № 50), bet konzerta deenâ no pulksten 4 pehz pusdeen. tikai **Dutschkena kunga apteekâ** (preti Annas basnizai).

Noklihd. suns

jauns, bruhns ponters, klausâs us wahrdu „Neptun“ (kreisâ preekschkahja un kruhtis pelekas). Marka № 501. Nododams pret atlihdsinajumu Skrihweru eelâ № 15 Jelg.

Leepajâ.

Apstellejumus

us

„Latweeschu Aw.“

peenem **J. Staniflawa pahrdotawa,** Wezâ Juhrmalas eelâ № 6.

Pahrdod Latw. Aw. pa numur.

Tauteets,
mahju ihpaschneeks, labôs apstahklôs, wehlàs nopeetnâ noluhkâ farakstitees ar godigu, patihkama isskata **jaunawu** ar kapitalu ne wezaku par 25 g. Nopeetni domatas wehstules luhdsu nodot lihdſ **8.** aprilim ſchis awises ekſpedizijâ ſem **Boris.**

Tauteets,
„kapitalists", wehlàs nopeetnâ noluhkâ farakstitees ar godigu, turigu, patihkama isskata **jaunawu,** ne wezaku par 30 gad. Tikai nopeetni domatas wehstules nododamas lihdſ **12. aprilim** ſchis awises ekſpedizijâ ſem wahrda **Moris.**

Pahrzelojis peenemu **flimneekus** no 1/2 9—10 un 4—6.
Suworowa eelâ № 2, Rigâ.
Azu ahrsts
Dr. med. G. Reinhards.

Dsihwoju tagad Jelgawâ
Katoku eelâ № 22,
Dannenberga namâ.
Dr. Fr. Runtzis.

Dr. Beelajews
runajams **dsemdeschanas palihdsibâ, seeweeschu slimibâs** un **weneriskâs slimibâs**
otrdeenâs un peektdeenâs no pulkſt. **8—10** pr. puſd., **4—6** pehz puſd.
Jelgawâ, Salajâ eelâ № 23.

Sobu ahrsts O. Zinowski.
Peenemu **sobu slimneekus Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 8,** 1 trepi.
Runas stund. darbd. no 9—1 un 3—5.
Swehtd. no 9—10 un 2—3.

Kaunuma, ahdas, sifilis, dsimuma un **ekschejâs slimib.** peenem ikd. no 9—1 un 5—8 wak.
Ayrsteju ari zaur elektrizitati.
Dr. Wilh. Loewenberg.
Rigâ, leelâ Jaun eelâ № 24, 2 tr.
netahlu no Daugawas tirgus.

Pabeigušc kursu Sw. Peterburgas **Keisariskajâ akuscheru**
(behrnu sanehmeju)
un **seeweeschu slimibu institutâ,** eesahku praksi Jelgawâ kà **wezmahte**
J. Schönfeld,
Salajâ eelâ № 20.

Peenemu sobuslimneekus Wez-Auzê Dizkal namâ. Sobuahrste S. Itelson.

Esmu runajams,
sewischki kriminal-leetâs, Jelgawâ, Katoku eelâ № 21, trepi augschâ, **katru zeturtdeenu,** no pulkſt. 11—2 pehz pſd. (zitâs deenâs **Rigâ,** Elisabetes eelâ № 16).
Swehrinats adwokats
galma padomneeks
W. Bekkers.

Par welti
war eegûht no mums
wehrts leetas
un **saimneezibas leetas.**
Zenu rahditaju un noteikumus issûhta: Tirdsneezibas nams S. Jakobson & Ko. (Торговая Фирма С. Якобсонъ и Ко., Варшава, 20/119).

Wislabakos
Kursemes un Eekschkreewijas rupjus rudsu (maises)
miltus
peedahwà
J. Droschprat,
Jelg. Katoku eelâ 60.

Seemu
waleju un **prefetu** pahrdod
Brk. Maulwurff,
Jelg. pee Masajeem wahrt.

Petrolejas kehkus
„Juwel"
un
„Velox"
peedahwà lehti
Mug.
J. Hertela
apteek. pretschu pahrdotawa
Jelgawâ, Pasta eelâ № 13.

Kursemes
monarkiski-konstituzionalâs partijas
birojs,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 12,
ir atwehrts ikdeenas
no 10—11 preeksch pusdeenas
un no 6—7 pehz pusdeenas.
Birojâ peenem tiklab jaunu beedru peeteikschanos, kà ari pasneedſ partijas beedreem paskaidrojumus partijas un wehleschanu leetâs.
Telefons № 303.

Lehts leeldeenu eepirkums!

Apsudrabotas un **nikeletas prezes, galda, kasijas, tehjas** un **masgajamo serwisu, kronalukturus** un **marmora masgajamos galdus, karamas,** stahwlampas un gresnuma lamp. — ispahrdodu par eepirkschanas zenàm.

Wisadas **zitadas prezes** pahrdodu ar peederigi **augstu rabatu.**
S. Sommerfeld, Jelgawâ, baltajâ namâ pee tirgus.

Lehts leeldeenu eepirkums!

Kreewijas un ahrsemes
wihnus, rumu, konjaku, araku, saldus schnabjus un likeerus
no **Schaar un Caviezela** un **A. Wolfschmidta, Rigâ.**
Alu is **C. L. Kymmela** alus daritawas, Rigâ,
par Rigas zenàm, kà ari
wisadas kolonialprezes,
zukuru, tehju, kafeju u. t. j. pr.
peedahwà
H. Stellmachers
Jelgawâ, Pasta eelâ № 20.

Dezimal-galda-balanks
un
zitus swarus
pagatawo un likumigi **nostempelê.**
Kapu schtas, dselss wahrtus
un wisadus **maschinu atlehdsneeku** un **mechaniskus darbus** pagatawo glihti un par peenehmigàm zenàm.
Atlehdsneeku meistars **Chr. Bieman's,**
№ 21, Jelgawâ, Katoku eelâ № 21, **leelajâ namâ.**
Wisadas zentrifugas teek apsinigi islabotas.
Mahzeklis teek peenemts.

Gatawi kungu uswalki
no labas drehbes un labi peeguloschi wisadâ leelumâ arweenu krahjumâ.
Zepures, pletwela schlipses un **krawates.**
W. Krüger
Jelgawâ,
Leelajâ eelâ № 19.
Apstellejumus
pehz mehra pee modernu stofu iswehles pagatawo noteiktâ laikâ.

Paula Martinelli,
Jelgawâ, Akzises eelâ № 9,
wihna pahrdotawa
(dibinata 1878. g.),
daudsumâ un masumâ,
peedahwà daschadas sortes eeksch- un ahrsemju **sekaru wihnu, schampaneeti, konjaku, rumu, araku, likeerus,** daschadus saldus **dubultschnabjus, dischofu,** kà ari **wihnu** un **dischofu stopeem, „krona degwihnu"** un daschad. sortes **alus** no **C. Stritzka bruhscha, Rigâ.**

Mans seku aditawas weikals
atagad atronàs Jelgawâ
№ 13, Leelajâ eelâ № 13,
sen. Dr. Löwensteina namâ.
Ch. Sinaberg.

Guwernante
wajadsiga preeksch 2 behrneem uz laukeem. Tuwakas sinas Jelgawâ, Katoku eelâ № 52.

Kaleja plehschas
mas leetotas, pahrdodamas pee Ziroles mutschas kaleja up. Beneck.

Rigas pirmàs gildes tirgotaja
agronoma J. Bisseneeka
wisadu maschinu un laukſaimneezibas rihku pahrdotawas:

Rigâ,
Leelâ Kehninu eelâ № 29.
Telefons 1379.

Bauskâ,
Wezajâ klubâ.

Jelgawâ,
Katoku eelâ № 46.
Telefons 72.

Jehkabstatê,
Leelajâ eelâ № 114.

Sweedru akziju sabeedribas **„Rotator"** Stokholmâ, jauno peena separatoru **„Globus"** un **„Orion"**

zentral-noliktawa
preeksch Baltijas un apkahrtejàm gubernàm.

Tura pastahwigi krahjumâ un eewehl bagatigâ iswehlê wisus pasihstamako un eeteizamako sistemu

peena separatorus.

Sewischki eewehlami jaunakàs Amerikas patentes „Globus" un „Orion" separatori, kuri wisâs ismehginajumu eestahdês un fazensibâs, kà ari no spezialisteem un praktiskeem laukſaimneekeem weenbalsigi atsihti par tagadnes wispilnigakeem un preekschsihmigakeem nokrejotajeem no wisàm lihdſ schim pasihstamàm sistemàm.

Pee minu buhwes galwenà wehriba peegreesta wistihrakai nokrejoschanai, weenkahrschumam, weegli gaitai un besschaubigai darbinaschanai.

Par nescha bami wispilnigako un wislabako nokrejoschanas sistemu atsihta ta, kad peens teek sadalits wairakâs koti plahnâs kahrtâs, kà tas pee **„Globus"** un **„Orion"** separatoreem noteek.

„Globus" un **„Orion"** separatoru trumuka eeleekamâs dalas **patentetas wisâs kulturwalstîs.** Tapat **zaur patenti ir aissargats „Globus" kakla lehgeris.** Schis kakla lehgeris **pahrspehj wisus lihdsschinejos.**

„Globus" un **„Orion"** separatoreem **naw** kakla lehgera gumijas.

„Globus" un **„Orion"** separatoreem **naw** trumulis kopâ ar windu wahrpstu.

„Globus" un **„Orion"** trumuka apgreeschanâs ir daudſ **lehnaka,** kà pee ikkatras zitas sistemas, kadehl ari winu **isturiba pahrspehj wisus zitus separatorus.**

„Globus" un **„Orion"** separatori koti weegli un ahtri istihrami.

„Globus" un **„Orion"** separatoreem **naw** itin nekahdu gruhti tihramu un aiskesoschu truhbinu, kà ziteem separatoreem. **„Globus"** un **„Orion"** ir **weenigee separatori,** kureem trumulis ari pee ilgakas darbinaschanas nekad **neaiskes,** zaur ko panahkta **weenadi tihra krejoschana.** Tà ka **„Globus"** un **„Orion"** trumuku eeleekama dala atrodàs stahwus, tad nahjpeenam un krehjumam ir weenmehr brihwa noteka, kas neatlauj peena glotàm nosehstees uz trumuka feenàm, kà tas pee zitàm sistemàm notiek, kurâm pehz ilgaka darbinaschanas laika pamasinas nokrejoschanas spehja. Tadehl **„Globus"** un **„Orion"** separatoru nokrejoschana ari pehz ilgaka darbinaschanas laika ir tikpat pilniga kà sahkumâ.

Jo tihraki peens top nokrejots, jo wairak ir **sweesta** un **naudas,** no tas panahkams **wislabak** ar **„Globus"** un **„Orion" separatoreem.**

Katram laukſaimneekam **zeeschi eeteizams,** peena separatorus eegahdajot, nenemt nekad pirmo pret **labako** waj **wislabako** uz **papihra atsihto waj sludinato,** bet eepreeksch **pahrleezinatees,** wislabako weikalôs, kuri tirgojàs ar **wairakàm sistemàm,** jo tahdeem **masak eemesla pahrdot maswehrtigu separatoru par wislabako.**

Zik teizami un pamudinoschi ari nebuhtu praktisko laukſaimneeku atsinibas raksti, tad tomehr **galigu** spreedumu uz teem ween pamatot naw itin pareizi, jo katram tahdas atsinas eesuhtitajam, pa lielakai daldai, **pilnigi** pasihstama tikai weena sistema, t. i., kuru tas leeto, un kahdâ sinâ tas no spehjigs spreest par zitu sistemu separatoreem?!

Ikkatras sistemas separators, zik sliksts tas ari nebuhtu, ir weenmehr labaks, nekà lihdſ schim parastà peena nostahdinaschana bes peena separatora, un zaur to ari saprotami isskaidrojàs, ka ari par wissliktako separatoru war dabut no pirzejeem labu atsauksmi, kuri, labaku sistemu nepasihdami, nenojausch, zik teem paschem zaur to skahdes zelas un zik saudejumu tee ziteem — saweem lihdslaukſaimneekeem nenodara zaur maswehrtigu maschinu eeteikschanu.

Spehjigu spreedumu war nodot ismehginajumu stazijas, eestahdes un spezialisti, kuri nemas daschado sistemu separatorus pamatigi ismehginat. Teem peegreeschama plaschaka eewehriba.

Wisas eewehrojamakàs autoritates issazijuschas tikai wislabako par **„Globus"** un **„Orion"** separatoreem un nostahdijuschas tos wisu zitu separatoru preekschgalâ. Ja nu wehl eewehrojam daudſos ismehginajumu un fazensibu panahkumus, kà ari spezialistu un weetejo laukſaimneeku spreedumus, tad neween labwehleem, bet ari skaugeem jaatsihst, ka **„Globus"** un **„Orion"** separatori

pahrspehj wisus lihdsschinejos separatorus

un ir **weenigee,** kas **pateesi** spehj ispildit wisus laukſaimneeku tagadejo laiku un apstahkku prasijumus **labuma, stipruma** waj **isturibas sinâ!** Kas pehrk **„Globus"** waj **„Orion"** separatoru, tas teek sawu naudu uz **augsteem prozenteem!**

Daudſi atsinibas raksti, sewischki no daudsàm **semkopibas** un **finantschu ministrijas** eerihkotàm mahzibas eestahdèm un ismehginajumu stazijàm, kuru kopijas atrodas eeskatam.

Pehrnajâ pawasari ween pahrdoti **wairak kà 1600 „Globus"** un **„Orion"** separatori, par kuru labumeem wisi pirzeji atsauzàs tikai ar atsinibu, ko ari leezina leelais daudſums eesuhtito atsinibas un pateizibas rakstu.

Pahrbaudita nokrejoschanas spehja un zena:

„Globus" Nr. I	nokrejo	80	stopu peena stundâ un makſâ . .	65 rubli.
„Globus" Nr. II	„	125	„ „ „ „ „ . .	80 „
„Globus" Nr. III	„	200	„ „ „ „ „ . .	125 „
„Globus" Nr. IV	(Orions)	300	„ „ „ „ „ . .	165 „

Wisas papildu dalas pastahwigi krahjumâ.

Wisu krahjumâ esoschu sistemu separatorus israhda manôs weikalôs **par brihwu,** bes ka buhtu japehrk. Daudſi wezaku sistemu separatori teek par lehtàm, stipri paseminotàm zenàm **ispahrdoti.**

Jaunus separatorus pehrkot teek leetoti — pretim nemti.

Luhdsu peeprasit jauno, wairak drukas lokschnu beeso **broschuru** latweeschu waloda.

Pahrdoschana uz wispilnigako galwoschanu.

Agronoms J. Bisseneeks.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

Te klaht 2 peelikumi.